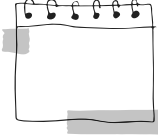

Bölüm 5

Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Okul Sağlığına Halk Sağlığı Hemşireliği Yaklaşımları

Beyza Nur YILMAZ¹
Özge ERTÜRK²

Öğrenim Hedefleri

- Okul sağlığı, okul sağlığı hizmetleri ve okul sağlığı hemşiresi tanımlanabilir
- Dünya’da ve Türkiye’de okul sağlığı hizmetleri hakkında bilgi sahibi olunur
- Okul sağlığı hemşiresinin rollerini bilir
- Okul çağı çocuklarının sağlık sorunları hakkında bilgi sahibi olunur
- Okul sağlığı hemşiresinin görev, yetki ve sorumluluklarını söyleyebilir
- Okul sağlığı hemşiresinin sağlığı koruma ve geliştirme faaliyetlerini örnekleyebilir

¹ Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, e-mail: beyza.yilmaz21@ogr.sakarya.edu.tr

² Dr. Arş. Gör.. Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü e-mail: ozgekaynak@sakarya.edu.tr

koruma hizmeti kapmasında öğrencilerin hastalıklarına yönelik bakım planlar ve uygular. Öğrencilere hastalıkları hakkında bilgilendirme yapılmalı, tedavisinde destek olunmalı ve kronik hastalığa sahip çocukların mahremiyetleri gözetilerek öğretmen ve okul çalışanlarına da eğitim verilmelidir. Okul sağlığı hemşiresi öğrencinin ilaçlarını doğru doz, doğru yol ve doğru zamanda almasında yardımcı olur, sağlığını sürdürbilmesi için onu destekler (Akgül ve Ergün 2021).

KAYNAKÇA

- Akar, S. G., ve Doğan, A. K. (2021). Temel Eğitim Kurumlarında Alınan Güvenlik Önlemlerinin Okul Kazalarına Etkisinin İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(1), 114-122.
- Akdoğan, R., ve Balcı S. (2019). Okul Öncesindeki Çocukların Beslenme Alışkanlıklarının Büyüme ve Gelişmeleri Üzerine Etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 15(2), 186-196.
- Akgül, E., ve Ergün, A. (2021). Toplum sağlığının geliştirilmesinde okul sağlığı hemşireliği. *Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 3(2), 141-153.
- Centers for Disease Control and Prevention CDC, 2019. About CDC Healthy Schools <https://www.cdc.gov/healthyschools/about.htm> Erişim Tarihi: 26.05.2023
- Durak, Z. (2020). Ortaokul öğrencilerinin kaza geçirme durumları ve kazalardan korunmaya yönelik davranışları.
- Erkin, Ö. ve Kılınç, E. (2021). Halk sağlığı hemşireliği: Okul Sağlığı Hemşireliği. Erkin, Ö. & Kalkım, A. & Göl, İ (Eds.). Antalya: Çukurova Nobel Tıp Kitabevi.
- Gregory, J. W. (2019). Prevention of obesity and metabolic syndrome in children. *Frontiers in Endocrinology*, 10, 669.
- Güler, R., ve Haylı, Ç. M. (2020). Kavram Analizi: Sağlığı Geliştirme Modelinin Okul Sağlığına Uyarlanması. *Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 54-60.
- Holmes, BW, Sheetz, A., Allison, M., Ancona, R., Attisha, E., Biral, N., ... & Genç, T. (2016). Okul sağlığı hizmetlerinin sağlanmasında okul hemşiresinin rolü. *Pediatrics*, 137(6). <https://asi.saglik.gov.tr/asi-takvimi2> Erişim Tarihi: 10.06.2023
- https://okulsagligi.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_03/24172657_OKUL_SAYLIYININ_KORUNMASI_VE_GELYTYRLMESY_PROGRAMI_UYGULAMA_KILAVUZU_3256836380940747639.pdf Erişim Tarihi: 26.05.2023
- <https://okulsagligi.meb.gov.tr/www/okul-sagligi-hizmetleri-isbirligi-protokolu-okulda-sagligin-korunmasi-ve-gelistirilmesi-programi-uygulama-kilavuzu/icerik/50> Erişim Tarihi: 26.05.2023
- Kesgin, M. T., & Çağlar, S. (2019). Dünyada ve Türkiye’de okul hemşireliğinin gelişimi. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*.
- Kim, J., & Lim, H. (2019). Nutritional management in childhood obesity. *Journal of obesity & metabolic syndrome*, 28(4), 225.
- Kolbe, LJ (2019). Hem halk sağlığını hem de eğitimi iyileştirmek için bir strateji olarak okul sağlığı. *Halk sağlığının yıllık gözden geçirilmesi*, 40, 443-463.
- Maltezo, HC, Magazioutou, I., Dedoukou, X., Eleftheriou, E., Raftopoulos, V., Michos,

- A., ... & Tsolia, M. (2020). SARS-CoV-2 enfeksiyonu olan çocuklar ve ergenler: epidemiyoloji, klinik seyir ve viral yükler. *Pediyatrik bulaşıcı hastalık günlüğü*, 39 (12), e388-e392.
- Medina-Solís, C. E., Ávila-Burgos, L., Borges-Yañez, S. A., Irigoyen-Camacho, M. E., Sánchez-Pérez, L., Zepeda-Zepeda, M. A., ... & Maupomé, G. (2020). Ecological study on needs and cost of treatment for dental caries in schoolchildren aged 6, 12, and 15 years: Data from a national survey in Mexico. *Medicine*, 99(7).
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2017. Okul sağlığı hizmetleri, <https://okulsagligi.meb.gov.tr/www/okul-sagligi-hizmetleri/icerik/29> Erişim Tarihi: 04.05.2023
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2020. Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliği <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/09/20200911-2.htm> Erişim Tarihi: 26.05.2023
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2022. Çocuk ve Ergen İzlemleri Tablosu https://merkezisgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_04/20103807_Ek_2_Cocuk_ve_Ergen_Yzlemleri_Tablosu.pdf Erişim Tarihi: 10.06.2023
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2022. Okul Sağlığı Hemşirelerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge, okul sağlığı hemşiresinin görev, yetki ve sorumlulukları <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/2121.pdf> Erişim Tarihi: 06.05.2023
- Pehera, NK, Khanna, RC, Marlapati, R., & Sannapaneni, K. (2019). Andhra Pradesh'in Guntur ilçesindeki işitme engelli okul çocukları arasında oftalmik bozuklukların yaygınlığı. *Hint Oftalmoloji Dergisi*, 67 (4), 530.
- Savaş, E., ve Özcebe, H. (2023). Gençler, Üreme ve Cinsel Haklar: Okulların Önemi ve Öğretmenlerin Rolü. *Sağlık ve Toplum*, 33(1).
- Shin, E. M., & Roh, Y. S. (2020, Temmuz). Sürekli eğitim için bir okul hemşiresi yeterlilik çerçevesi. *Sağlık Hizmetlerinde* (Cilt 8, Sayı 3, s. 246). MDPI.
- Smith, JD, Fu, E., & Kobayashi, MA (2020). Çocukluk çağı obezitesinin ve psikolojik ve sağlıkla ilgili komorbiditelerinin önlenmesi ve yönetimi. *Klinik psikolojinin yıllık incelemesi*, 16, 351-378.
- Şişko, E., ve Dağhan, (2022) Ş. Türkiye'de Okul Çağı Çocuklarında Ağız ve Diş Sağlığı Araştırmalarının Sonuçları Bize Ne Söylüyor?. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 31(1), 67-80.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TUIK), 2022. Türkiye çocuk istatistikleri, 2022 <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Cocuk-2022-49674#:~:text=T%C3%BCrkiye%20n%C3%BCfusunun%20%26%2C5',7'sini%20k%C4%B1z%20%C3%A7ocuklar%20olu%C5%9Fturdu> Erişim Tarihi: 26.05.2023
- World Health Organization (WHO), 2016. Obesity and overweight, 2016 <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/obesity-and-overweight> Erişim Tarihi: 03.06.2023
- World Health Organization (WHO), 2021. UNESCO and WHO urge countries to make every school a health-promoting school, 2021 <https://www.who.int/news/item/22-06-2021-unesco-and-who-urge-countries-to-make-every-school-a-health-promoting-school> Erişim Tarihi: 26.05.2023
- Yıldız E. (2020). Halk sağlığı hemşireliği: Okul Sağlığı Hemşireliği (3. bs.). Erci, B (Ed.). İstanbul: Nobel tıp kitabevi.